

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Kontrollnr.: 03/2197	Dokumentnr.: 20
Mottatt: 21 AUG 2003 MP/SPH	
Saksbehandler: K. Ny	Ansvarlig: 60
Utskrift: 1	Arkivert: 1

Vår ref.
03/108-17/008/MIN

Deres ref.
03/02197

Dato:
20.08.2003

Avgift- og gebyrfinansiering av matforvaltningen - Debios høringssvar

Vi viser til høringsbrev dat. 10.07.03 og takker for muligheten til å avgi høringssvar.

A. Dagens finansiering av kontroll og tilsyn med økologisk produksjon

Debio er kontrollinstans for økologisk produksjon, foredling og omsetning basert på avtale med Statens landbrukstilsyn og Statens næringsmiddeltilsyn. Finansiering av kontroll- og tilsynsvirksomheten på økologiområdet fordeles i dag mellom offentlige bevilgninger (ca. 2/3) og avgifter (ca. 1/3). Avgiftsandelen betales direkte til Debio fra gårdsbruk og bedrifter og disponeres til kontroll- og tilsynsarbeidet. Gårdsbruk betaler variable avgifter for areal og husdyr i tillegg til en årlig grunnavgift. Fra og med 2002 har bedriftene kun betalt en årlig grunnavgift. Avgiftsnivået fastsettes hvert år av Landbruksdepartementet.

I budsjettssignaler til SLT og SNT i 2001 og 2002 (for hhv 2003 og 2004) har Debio bedt om en gjennomgang av avgiftssystemet med sikte på forenkling og effektivisering av beregningsmåter og innkreivingsprosedyrer. Debio har fremmet forslag om at

- Variable avgifter helt skal bortfalle, også for primærproduksjonen.
- Alle gårdsbruk og bedrifter skal betale en årlig grunnavgift tilsvarende en (begrenset) andel av kostnader forbundet med tilsyn og kontroll.

Begrunnelsen for å avskaffe variable avgifter har dels vært å unngå en tid- og ressurskrevende beregning og innkreivning av avgifter som reduserer nettoinntjeningen vesentlig, dels å redusere samlet avgiftsnivå. For primærproduksjonen har vi anbefalt å se avgifter (gebyrer) i sammenheng med tilskudd til økologisk drift. Statlige tilskuddmidler vil kunne reduseres tilsvarende, eller begrenset oppad til den avgiftsinntjeningen som bortfaller, og i stedet anvendes direkte til kontroll og tilsyn. En situasjon der staten gir og tar, og der utøvende kontroll- og tilsynsinstans påføres store administrative kostnader, vil kunne unngås.

Vi har i tillegg fremmet forslag om en lavere grunnavgift (gebyr) for bedrifter som foredler, omsetter og importer. Mindre bedrifter med liten aktivitet på økologiområdet oppfatter en årlig grunnavgift på kr 4.000,- som svært belastende. I Debios forslag har det derfor ligget en anbefaling om å endre fordelingen mellom offentlig finansiering (ca. 2/3) og avgifts(gebyr)basert finansiering (1/3) slik at det offentliges andel økes noe. I 2003 ble det offentliges andel imidlertid redusert. Det er grunn til å tro at dette er en vesentlig årsak til utmeldinger fra kontrollordningen som registreres, både blant gårdsbruk og bedrifter. Debio er imidlertid av den oppfatning at det bør være et minstegebyr for deltakelse i kontrollordningen. Dette vil forhindre at useriøse virksomheter meldes inn.

Debios synspunkter og forslag er ment å være et bidrag til å fremme utviklingen av økologisk landbruk og produksjon i samsvar med målsettinger i St. meld. 19 (1999-2000) Om norsk landbruk og matproduksjon, jf. Handlingsplan for økologisk produksjon og omsetning som nylig er revidert. Et lavere avgifts(gebyr)nivå, og en forenklet gebyrinnkreving, vil kunne virke stimulerende for næringsutøvere langs hele verdikjeden fra jord til bord.

B. Utkast til gebyr- og avgiftsforskrifter

Dagens økologiavgift er i realiteten et gebyr slik gebyrbegrepet defineres i høringsutkastet, jf. pkt. 2 "Gebyr for tilsyn og kontroll". Vi forstår det slik at "Forskrift av 5.5.1998 nr 402 om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer" skal omarbeides for å tilpasses den nye matloven, og sendes på høring i løpet av høsten 2003. Nye bestemmelser om gebyrer vil bli innarbeidet i den nye forskriften. Vi håper at ovennevnte synspunkter og forslag fra Debio kan bli vurdert i forbindelse med utarbeiding av høringsnotatet som vi ser fram til å motta.

I det foreliggende høringsnotatet er økologiske produkter også nevnt under pkt. 2. "Avgifter for tilsyn og kontroll", jf. utkast til "Forskrift om matproduksjonsavgift". Vi forstår det slik at matproduksjonsavgiften er ment å dekke alt tilsyn med økologiske produkter, unntatt selve økologitilsynet. Vi har ingen kommentarer til dette prinsippet eller forskriftsutkastet, heller ikke til utkastet om "Forskrift om avgift på fôr til dyr som ikke inngår i matproduksjon". Også på dette området kan det være snakk om økologisk produksjon, der det også skal beregnes et gebyr for økologidelen av det samlede tilsynet. Vi henviser til våre synspunkter og forslag ovenfor.

C. Avsluttende kommentarer

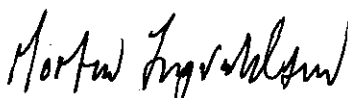
Vi har forstått det slik at det utøvende tilsynet hjemlet i ny matlov ikke skal finansieres direkte fra avgifter og gebyr som innkreves. Vi støtter begrunnelsen for å innføre dette prinsippet. Tilsynet bør kunne prioritere sin tilsyns- og kontrollvirksomhet, godkjenne eller underkjenne virksomheter uten at resultatet skal få økonomiske konsekvenser for tilsynet selv.

I brev til Mattilsynet har Debio bekreftet sin interesse for å videreføre arbeidet som utøvende kontrollinstans for økologisk produksjon, hjemlet i ny matlov og økologiforskrift. Vi har også begrunnet hvorfor vi anser at Debio skal påta seg et utvidet tilsynsansvar som omfatter tilsyn og kontroll av produkter med beskyttede betegnelser. Derfor vil vi gjerne få anledning til å avgi høringssvar også til eventuelle høringsnotater om organisering og finansiering av denne ordningen.

Vi er klar over at innholdet i dette høringssvaret strengt tatt går ut over høringsnotatets rammer. Vi har likevel ønsket å benytte anledningen til å tydeliggjøre synspunkter og forslag som vi tror er av stor betydning for å fremme et effektivt økologitilsyn med gebyr- og avgiftsbestemmelser som er tilpasset politiske mål om en kvalitetssikret vekst og utvikling på økologiområdet.

Med vennlig hilsen

Etter fullmakt

Morten Ingvaldsen
rådgiver